

INSTRUIREA INTERACTIVĂ

Natalia Țurcan, Aliona Busuioc

Catedra Limba Română și terminologie medicală USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

Interactive Study in the Process of Study

This term „interactive” became a relevant indicator of a good education. The professor and students being like partners in the process of study tend to cooperation, in this way the educational – instructive approach reveals the functioning of pedagogical activity or of interactive study – objectives in the 21st century. There is always a cooperation between professor in fulfilling the educational – instructive approach, and students based on some research criteria.

Rezumat

Termenul *interactiv* a devenit un indicator relevant de calitate al oricărui demers educațional. Profesorul și studenții fiind parteneri de învățare tind spre cooperare în activitatea de învățare, astfel actul instructiv–educativ relevă funcționarea pedagogiei active sau a instruirii interactiv–obiective al secolului XXI. În realizarea procesului instructiv-educativ se va stabili o reciprocitate organizatorică între profesor și student, desfășurată conform unor criterii de formare a competenței de cercetare.

Promovînd instruirea interactivă, orientarea pedagogică modernă îl tratează atît pe student, cît și pe profesor ca pe un participant activ al procesului instructiv.

Se consideră că instruirea nu este posibilă fără o activitate cognitivă, cît mai independentă și bine motivată a studentului. Profesorul nu este privit ca un simplu transmițător de cunoștințe, ci ca un partener al studentului în activitatea de învățare a acestuia, preocupat să o faciliteze, rezultatul fiind rodul unei colaborări (M. Bucos) în acest context menționăm conceputul de intereducație – fenomen de influențare instructivă, pe care, în grup sau în relații interindividuale, studenții îl exercită unii asupra altora. Sunt utile și accesibile cunoștințele pe care le acumulează studenții de la semenii lor prin diverse situații de instruire interactivă. M. Ștefan analizează unele curente pedagogice contemporane, conform cărora, în cadrul educațional, și studenții și profesorul învață concomitent unul de la celălalt, are loc o intereducație, interînvățare. Profesorul și studentul au un rol la fel de important pentru realizarea procesului instructiv–educativ. P. Freire afirmă că profesorului i se conferă „rolul de student printre studenți”. Totuși nu putem vorbi de o reciprocitate complet egalizatoare. Profesorul trebuie să se manifeste ca manager care îndeplinește anumite roluri. Aici se include managementul calității totale și managementul performanței (care se axează pe principalul aici și acum). El va motiva studenții angajați în activitățile instructiv–educative, încurajîndu-i să-și manifeste la maximum potențialul intelectual, stimulîndu-le creativitatea, încurajîndu-i. Didactica funcțională promovează o pedagogie a interesului și se bazează pe didactica problemei. În acest context putem menționa că orice act instructiv–educativ pornește de la o problemă care poate fi soluționată dacă instruirea și educația sunt concepute ca o schimbare a conținutului instructiv–educativ ce se produce doar în maniera interactivă. Această viziune asupra învățării este completarea cu aportul programului Lectură și Scriere pentru Dezvoltarea Gîndirii Critice. Strategiile acestui program vizează procesul educativ în general – cînd studenții își prezintă experiența de viață, cînd învață a comunica nonformal, cînd examinează implicațiile unor idei, își compară punctele de vedere, își argumentează poziția și își definitivează atitudinea. Toate acestea se pot realiza dacă profesorului i se oferă un context în care să poată prezenta experiențele de învățare, să-i poată ajuta pe studenți:

- să-și activeze gîndirea;
- să stabilească scopurile pentru învățare;
- să ofere materiale bogate pentru discuții;
- să-i motiveze pentru învățare;

- să-i implice activ în procesul de învățare;
- să stimuleze reflecția;
- să încurajeze exprimarea liberă;
- să proceseze informația;
- să analizeze critic informația.

Trebuie să existe o predare transparentă studenților, să poată vedea cum se realizează procesul dat, doar așa vor învăța să-și dirijeze gândirea. Fiecare activitate proiectată în cheia cadrului Evocare – Realizare a sensului – Reflecție, va fi o reușită, dacă îi pregătim pe studenți treptat.

Astfel studiile recente promovează tendința de formare a competențelor prin intermediul metodelor interactive de predare-învățare-evaluare. În acest context menționăm:

- formarea competenței de comunicare orală;
- formarea competenței de lectură;
- formarea competenței de comunicare scrisă;
- formarea competenței de cercetare.

În studiul dat, ne vom referi la formarea competenței de cercetare, care include *activismul de căutare* ce se consideră că este de natură biologică. *Comportamentul de cercetare* este stimulat de o situație de incertitudine, motivul principal fiind însă o necesitate psihică, internă, de natură biologică. Acest tip de comportament e generat de activismul de căutare, se poate dezvolta spontan, pe baza intuiției, prin metoda probelor și erorilor, însă poate fi dirijat și constructiv, conștient – în baza analizei acțiunilor proprii sintezei, aprecierii, prognozei logice. Astfel menționăm că *activitatea de cercetare* este intelectual – creativă și rezultată din interconexiunea mecanismului de căutare și comportamentul de cercetare. Comportamentul de cercetare presupune implicarea atât a gândirii divergente, cât și a gândirii convergente, pe când activitatea de cercetare presupune analizarea rezultatelor obținute, aprecierea situației, construirea ipotezelor, modelarea și realizarea acțiunilor proprii. Cercetarea presupune dezvoltarea studenților, creîndu-le oportunitatea ca să rezolve sarcini creative, de investigație, dar rezultatul nu este cunoscut din timp. Se manifestă un comportament cognitiv și nu o acumulare sporadică a informațiilor dintrun domeniu. Comportamentul de cercetare se bazează pe un model acceptat în știință:

- formularea problemei;
- documentarea;
- selectarea surselor;
- enunțarea ipotezei/ipotezelor cercetării;
- alegerea metodelor de cercetare și însușirea lor;
- acumularea datelor și analiza acestora;
- elaborarea concluziilor.

Putem asigura dezvoltarea competenței de cercetare luînd în calcul etapele procesului de învățare, care include operațiuni mentale: percepția, interiorizarea, formarea unor structuri mentale, transpunere în limbaj etc. Etapele procesului de cercetare presupun modelul recunoscut în știință. Deci, pentru a dezvolta competența de dezvoltare este necesară: să identificăm sarcinile care orientează acțiunile studenților, identificarea situațiilor instructiv-educative, condiții de formare a competențelor, aplicarea tehnicilor interactive în învățare. Pentru formarea competenței de cercetare se aplică un șir de tehnici interactive;

- pentru motivarea unui comportament de cercetare: citate, asocieri libere, G.P.P., Brainstorming, Brainsketching;
- pentru prelucrarea informației: Lectură în perechi/rezumat în perechi, interviu în trei trepte, agenda cu notițe paralele, eu cercetez, SINELG;
- pentru reflecții și pentru prezentarea rezultatelor: consultații în grup, turul galeriei, revizuirea circulară etc.

Prin tehnicile interactive propuse studenții sunt implicați în procesul de învățare prin obținerea independentă sau în grup de cunoștințe noi.

De exemplu, pentru realizarea obiectivului - prelucrarea informației, aplicăm tehnica interactivă *predarea complementară*. Se poate utiliza pentru studierea unor materiale care reclamă o parcurgere amănunțită și profundă a unui text științific. În cadrul lecției de limba română pot fi texte ce includ informații despre diferite boli, despre personalități notorii din medicină etc.

Grupa de studenți este împărțită în echipe. Profesorul pregătește un text în mai multe exemplare, în dependență de numărul de studenți. Acest text este divizat în fragmente, astfel încât fiecărui membru al grupului să-i revină câte unul. Fiecărui student îi revine pe rând rolul de profesor, fiind ghidat de o schemă de reper pe care i-o oferă profesorul; studenții citesc câte un pasaj. Studentul cu rol de profesor:

- fac o generalizare a informației citite;
- adresează întrebări colegilor din echipă;
- explică informația neclară;
- poate face niște predicțiuni asupra pasajului următor;
- alege o altă persoană pentru rolul de profesor.

Astfel se procedează în cazul fiecărui fragment.

Notă: * Studenții au dreptul să adreseze întrebări profesorului și viceversa.

- Infomația acumulată poate fi completată cu cunoștințele anterioare ale studenților.
- Se face rezumatul textului în scris.
- Este recomandabilă extragerea unei liste de termeni care vor fi utilizați pe parcursul lecțiilor următoare.

Această tehnică îi redă studentului libertate de a studia orice informație științifică – abilitate absolut indispensabilă culturii generale a viitorului medicinist. Acest tip de activitate îl învață pe student a învăța într-o societate bazată pe cunoaștere. Învățarea funcțională presupune aplicarea cunoștințelor asimilate la universitate/școală în situații de viață cât mai variate.

Concluzii

Aplicarea acestei tehnici în cadrul lecțiilor de limba română va spori eficacitatea învățării. Cunoștințele acumulate, descoperite, experiențele trăite la fiecare activitate instructiv – educativă, formează personalități multilaterale dezvoltate care se încadrează cu succes în societatea modernă în care predomină progresul cultural, social, politic, economic etc.

Bibliografie

1. Tatiana, Cartaleanu. Formare de competențe prin strategii didactice interactive. Chișinău: 2008, Centrul Educațional Pro Didactica.
2. Temple, Ch., Steele, J.L., Meredith, K.S. Inițiere în metodologia Lectură și Scriere pentru dezvoltare gândirii critice. Chișinău: Centrul Educațional Pro Didactica, 2001.
3. Minder, M. Didactica funcțională, Chișinău: Cartier, 2003.
4. Temple, Ch., Steele, J.L., Meredith, K.S. Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice (ghidul IV). Chișinău: Centrul Educațional Pro Didactica